

Heikki Kivisen asiantuntemus Scylla-veneiden laadun parantajana

Kuten näiden kotisivujeni Kirjankustannus-valikon kohdan ”Lokikirja JAN” alkusivuilta ilmenee, muutin vuonna 1969 töihin länsirannikolle (Eurajoen yhteiskoulu) voidakseni rakentaa purjeveeneen. Tarkoitus oli hankkia tyhjä runko, jonka sitten sisustaisin ja varustaisin. Tiesin, että Luviolla toimi Björn Nybergin veneveistämö Sädö, joka teki limisaumaisia avomerikostereita.

Ongelmana oli, että en ollut milloinkaan astunut jalallani purjeveneeseen. Björn Nyberg tarjosi koepurjehdusta eräällä Sädön veneistä. Pyysin asiantuntijaksi serkkuni Leena Porkan miestä Paavoa. Hän kuitenkin suositteli tuttavaansa Heikki Kivistä, joka ”tietää kaiken veneistä”. Heikki oli minulle täysin tuntematon. Soitin hänelle ja niin menimme yhdessä koepurjehdukselle. Mitään korvausta Heikki ei suostunut ottamaan vastaan – ei silloin eikä koskaan myöhemminkään. Sen sijaan muutama päivän päästä hän soitti innokkaana ja sanoi tietävänsä veneeseeni moottorin, vuonna 1941 valmistetun Wickströmin, mutta sen omistaja Raimo Hirvonen ei heti halunnut luopua moottoristaan.

Minusta ja Heikistä tuli parhaat ystävät ja Heikistä tyttäreni Meri Tuulin kummi. Rakensin Scylla-ni 24 sotakorvauskuunarin rakennustyöhön osallistuneen Heikin ohjeitten mukaan. Kun Heikillä ei välillä ollut omaa venettä, hän purjehti JANilla. Yhteistyömme seurauksista on kuvia em. lokikirjan sivuilla 372–389 ja laajemmin veneveistämö Sädötä koskevana alla elokuvan nimiluettelon lopussa.

Kiitollisuuden velkani kasvoi vuosikymmenien myötä. Tein Kuuskarissa 26.5.2007 pidetyistä Heikin 80-vuotissyntymäpäivistä **elokuvan** ja vuonna 2014 **kirjan** ”Raumanmeren tuntija Heikki *Jose* Kivinen – Legenda jo eläessään”. Kirja valmistui Heikin 87-vuotispäiväksi 26.5.2014, puoli vuotta ennen hänen poismenoaan 12.12.2014. Liitän oheen ystäväni muistikirjoituksen Länsi-Suomessa 21.12.2014 sekä Olli-Pekka Lassilan siunauspuheen Monnan kappelissa 3.1.2015.

Elokuva Heikki Kivisen 80-vuotispäivistä 26.5.2007

Seuraavilla sivuilla on kronologinen listaus elokuvassa esiintyvistä henkilöistä. Tietoisina elokuvan historiallisesta merkityksestä kelasimme sitä Heikin kanssa 7 vuotta myöhemmin toukuussa 2014 moneen kertaan edestakaisin ja näin saimme luultavasti kaikkien mukana olleiden nimet talletetuiksi. Elokuvan ensimmäinen julkinen esitys tapahtuu Rauman Purjehdusseuran glögitilaisuudessa 24.11.2024, siis 17 vuotta elokuvan tekemisen jälkeen. Samalla muistamme Rauman Purjehdusseura ry:n kunniajäsentä Heikki Kivistä, jonka kuolemasta tulee 12.12.2024 kuluneeksi 10 vuotta.

Kirja ”Raumanmeren tuntija Heikki *Jose* Kivinen – Legenda jo eläessään”

Kirja perustuu Heikin kanssa hänen s/y Catharinansa kajuutassa 6.–9.9.2010 kolmena iltana tekemääni haastatteluun. Kirjan kaksi osaa, ”Elämä” ja ”Veneet” on litteroitu äänitteestä sanatarkasti.

Heikki antoi koko kuva-arkistonsa käyttööni. Runsaasti kuvitettu kirja oli sen valmistuttua 2014 myytävänä Rauman Purjehdusseurassa. Kirjaa on edelleen saatavissa paitsi kotisivuillani, myös glögitilaisuudessa 24.11.2024. Pelkän tekstin voi myös kuunnella äänikirjana:

Kirjan alkupuoli ”Elämä” (sivut 17–41) on kuunneltavana [TÄSSÄ](#)

Kirjan loppupuoli ”Veneet” (sivut 44–78) on kuunneltavana [TÄSSÄ](#)

**Jukka O. Mattilan Heikki Kivisen 80-vuotispäivistä
26.5.2007 Rauman Purjehdusseuran (RPS) Kuuskarissa
Raumalla kuvaaman elokuvan henkilöt**

Elokuvasa esiintyvät lähes sata vierasta on tunnistettu 30.5.2014 Mattilan ja Heikki Kivisen yhteistyönä. Joidenkin juhlavieraiden kohdalle merkityt pukeutumis- tai muut yksityiskohdat on mainittu vain tunnistamisen varmistamiseksi.

Mattila kuvasi ja tuotti elokuvan Heikki Kiviselle 80-vuotissyntymäpäivälahjaksi osakiitoksena kymmenien vuosien suunnittelu- ja veneenrakennusyhteistyöstä.

Vasemmassa reunassa ajankohta elokuvassa
(min.sek)

- 00.03 Heikki Kivinen
- 00.06 Heikin puoliso Mirjam Kivinen
- 00.12 Heikin tyttären Mari Kivisen poika Paavo Jantunen
- 03.10 Juhlaliputus
- 03.25 Eero Virtanen ("hanuri-Virtanen")
- 03.50 RPS:n kommodori Vesa Malmsten ja RPS:n telakkamestari Markku Passi
- 04.10 Heikin tytär Mari Kivinen vie lahjat, toinen tytär Kaisa Kangas tarjoaa maljat
- 04.20 Niilo Halminen (valkoinen tukka) ja puolisonsa Terttu mustavalkokuvioisessa paidassa
- 04.36 Eero Virtasen puoliso Helka Virtanen harmaassa takissa
- 04.40 Kaarina ja Immo Nikander. Kaarina (valkoinen takki) on Heikin lapsuudentuttu, Immo työkaveri
- 05.00 Rauman merihistoriallisen seuran (ent. Merimuseoyhdistys) pj. Ilkka Randen antaa lahjaksi vanhan jaalan nauvoja)
- 05.30 Merimuseoyhdistyksen pj. Hannu Vartiainen (siilitukka, violetti solmio, harmaa parta)
- 05.55 DI Ari Hytönen (klubitakissa) ja puolisonsa Kristiina Wittfoot, Heikin tuttuja purjehdusseurasta
- 06.15 Vasemmalta Eeva Salo, Jarmo Salo (aurinkolasit, pitää puheen RPS:n jäsenten puolesta), Raimo Majama, takana rivistö muita
- 08.05 Sairaanhoidtaja, RPS:n Äijänkarin emäntä Leila Laurila vaaleanpunaisessa puserossa
- 08.12 Merikapteeni Hannu Ämmälä (antaa kuvakirjan)
- 08.20 Laivanrakennusinsinööri Raimo Majama (vaalea takki, vaalea leukaparta)
- 08.40 Teknikko, yrittäjä Lasse Nurme (avokaulus, kaulaketju), Heikin vanhemman iän tuttuja
- 08.50 Teknikko Erkki Hirvonen
- 08.52 Kauppiaa Esa Heino
- 09.00 Sataman työnjohtaja Ismo Ruohomäki, vasemmalla puolellaan insinööri Mauri Hirvonen, jonka vasemmalla puolella vaaleassa takissa Ismo Ruohomäen puoliso Eira Karpalisto
- 09.20 Mauri Hirvonen ja puolisonsa Irja Hirvonen (vihreä pusero)
- 09.30 Merikapteeni Heikki Husgafvel (vaaleansininen solmio)
- 09.41 Heikki Husgafvelin puoliso Aila Husgafvel (ruudullinen takki)
- 09.45 Merikapteeni Teppo Kalo vasemmassa reunassa vaaleassa takissa, takana vinosiniraidallisessa solmiossa Jouko Miettinen
- 10.00 RPS:n jäsenten ryhmä kohottaa lasit rehtori Jarmo Salon johdolla
- 10.20 DI Aarno Mannonen (iso kellertävä lahjapaketti), ja puolisonsa Anna valkoisessa takissa
- 10.45 Jouko Miettinen
- 10.50 Merikapteeni ja luotsi Jukka Salokaarto ja vaaleatukkainen puolisonsa Aiju, välissä lukion rehtori Tero Aspola

- 11.15 Tero Aspola (tumma kapea solmio, kukat vasemmassa kädessä) onnittelee
- 11.30 Opettaja Asko Mäkinen ("Molemmilta pojilta terveiset") ja puolisonsa Eeva (punainen takki)
- 11.49 Olavi Vainila (vaalea takki), teknikko Hollmingilta, Heikin työkaveri
- 12.00 Teknikko Heimo Pulli (vaalea parta ja tukka), Heikin työkaveri
- 12.12 Vaaleanruskeassa takissa rakennusmestari Esko Nurmi, oikealla puolellaan sähköteknikko Reijo Kulmala, molemmat Heikin vanhoja työkavereita
- 13.00 Rauman seudun urheilukalastajien puheenjohtaja tummassa puvussa
- 13.28 Rakennusinsinööri Raimo Vihersaari (leveä parta, laskeva juova solmiossa)
- 13.32 Juhani "Vikke" Boström ja poikansa Mika vaaleassa takissa, Heikin tuttuja purjehdusseurasta
- 13.55 Vaaleatukkaiset Väinö ja Elma Kuro, Väinö on Rauma-Repolan insinööri
- 14.10 Teol. tri Olli-Pekka Lassila ja puolisonsa Leena. Heidän takanaan DI Iiro Andersson
- 14.37 Anja Andersson ja Iiro Andersson
- 14.55 Parrakas Jarmo "Japo" Rinne, sähköalan yrittäjä
- 14.59 Heikin serkku Taimi Rantala ja hänen takanaan toisen serkun tytär Irma Kivinen sekä hänen veljensä Jouko Kivinen
- 15.20 Vihreässä mekossa "Muru" eli Raili Warén, ja miehensä Lasse Malmi ruskeassa pikkutakissa. Muru hoiti Heikki Kivisen 80-vuotispäivien tarjoilun.
- 16.00 Heikin serkku vaaleatukkainen Pekka Tuomisalo ja puolisonsa Sirkka Tuomisalo
- 16.30 Heikin serkku Sirkka Pitkäaho os. Tuomisalo (vas) ja miehensä Jouko Pitkäaho. Sirkka on Heikin kummityttö
- 17.03 Pyörätuolissa Heikin serkku Esteri Niittymäki, työntäjänä Heikin Mari-tyttären mies Jyrki Jantunen. Takana vilahtaa Heikin Kaisa-tyttären mies Petri Kangas
- 17.12 Esteri Niittymäen tytär Maija Hiltunen vaaleanharmaissa
- 17.35 Oikealla vaaleatukkainen Mikko Hurme, vasemmalla puolellaan Marja Helin ja tämän puoliso Risto Helin (Marja Helinin oikealla puolella)
- 18.00 Heikin naapuri Anneli Hurme sinertävässä puserossa
- 18.10 Marja Helin (puhdistaa ohimennen Heikin takkia) ja Risto Helin, Heikin naapureita
- 18.20 Vaaleatukkainen Pirjo Urho ja miehensä Seppo Urho, Heikin naapureita
- 18.23 Opettaja ja musiikkimies Teppo Innola
- 18.40 Heikin tytär Kaisa Kangas tarjoaa kuohujuomaa
- 18.52 Siirrytään sisätiloihin
- 19.32 Heikin tyttärentyttävät Eeva-Leena Kangas ja Helka Jantunen
- 19.40 Aimo Vihersaari, oikealla Jarmo Rinne (silmälasit)
- 19.48 Ruokaa ottamassa, vasemmalta Heikki Husgafvel, Jarmo Salo, Aila Husgafvel ja Eeva Salo
- 19.52 Heikin serkku Eeva Heikkilä (kirjavassa takissa) onnittelee Mirjam Kivistä
- 20.12 Aila ja Heikki Husgafvel
- 20.20 Jarmo Salo ja Heimo Pulli
- 20.32 Ulkosalla Heikki Kivinen, Pentti Ajanko ja puolisonsa Sirke Ajanko
- 20.44 Heikki Kivinen ja Asko Mäkinen
- 21.04 Ollaan ulkona. Vasemmalta lukien alussa Petri Kangas, Raimo Majama, Heikki Kivinen ja takana vaaleatukkainen Teppo Innola. Asko Mäkinen oikealla.
- 21.12 Heikki Kivinen veneensä edessä
- 22.20 Heikki Kivinen ja Teppo Innola tarkastelevat venettä
- 22.37 Heikki Kivinen ja Myrskypoikien edustajat Eero Ämmälä sekä Jani Hoikkala
- 22.50 Pekka ja Pirkko Marva, takana Heikin tytär Kaisa Kangas
- 24.12 Matti Eerola (entisiä myrskypoikia) ja puolisonsa Ritva
- 24.28 Pyörätuolissa Seppo Aalto, vieressä puolisonsa Liisa Hammarberg (vaaleassa topatussa takissa). Seppo Aalto on entisiä myrskypoikia.
- 20.45 Eira ja Aake Fagerström, Aake muistelee Jukka O. Mattilan Eurajoen vesitornin kylkeen vuonna 1985 Heikki Kivisen avustuksella rakentamaa Foucault'n heiluria

- 24.59 Pori-jazzin johtaja Jyrki Kangas (musta paita) ja puolisonsa Paula
25.13 Heikin tyttärentyttävät Helka Jantunen ja Eeva-Leena Kangas
sekä tyttärenpojat Paavo Jantunen ja Eero Kangas (oik)
25.27 Heikki Kivinen ja Jyrki Kangas, vasemmalla Jarmo ”Japo” Rinne ottaa valokuvaa
25.32 Vasemmalta Heikki Kivinen, Merimuseon johtaja Hannu Vartiainen ja Merihistoriallisen
seuran pj. Ilkka Randen
25.46 Heimo Pulli oikealla, vasemmalla Eero Kangas ja Paavo Jantunen
25.50 Heimo Pulli selittää Kustavin osuuskauppaa ja Merimotellia
26.16 Eero Virtanen säestää yhteislaulun ”Myrskypoikien marssi”
27.42 Sisarukset Liisa Korte ja takana Eeva Heikkilä, taustalla seinän vieressä Kristiina Wittfoot
27.50 Heikin serkku Sirkka Pitkäaho (vas) ja miehensä Jouko Pitkäaho sekä
oikealla Aake Fagerström
28.23 Heikin tyttären Mari Kivisen puhe
32.20 Teol. tri Olli-Pekka Lassilan puhe
38.58 Eero Virtasen puhe
40.37 Aake Fagerströmin puhe
42.08 Heikin vasemmalla puolella Ensio Saarinen, Heikin isän puolen serkkuja
43.15 Mannoset lähdössä
43.30 Oikealla Unto Lintunen, vasemmalla Mauri Hirvonen
43.51 Anneli Hurme merkitsee nimensä vieraskirjaan

Jukka O. Mattila 30.10.2024

Torpankuja 6, 13880 Hattula, 050 9101 596, jukka.o.mattila@gmail.com

Olin RPS:n jäsen 1970- ja 1980-luvuilla, veneenäni Heikki Kivisen ohjeiden mukaan rakennettu Scylla s/y JAN. Myin veneen vuonna 1988, minkä jälkeen se on useasti vaihtanut omistajaa. Björn Nyberg otti Heikki Kivisen JAN:n rakentamista koskevat lukuisat parannusehdotukset huomioon (näistä parannuksista tarkemmin ”Lokikirja JAN”, aukeamasivut 7–8).

Kiitos Heikin Björn Nybergille antaman konsultoinnin, lokakuussa 1972 valmistuneesta s/y JANista tuli veneveistäjä Sådölle rakenteellisissa yksityiskohdissaan käännekohta tasokkaampaan venetuotantoon. Siitä otettiin myös lautamallit seuraaviin saman kokoluokan veneisiin.

Lisätietoja:

<https://www.jukkaomattila.fi> -> Kirjankustannus -> ”Heikki Kivinen” sekä ”Lokikirja JAN”

Heikki Kivinen -kirjoituskilpailu, määräpäivä 20.11.2024

Elokuvassa, kirjassa ja jopa tämän dokumentin päättävässä Olli-Pekka Lassilan muistopuheessa on Heikki Kivisestä kertovia sattumuksia.

Jos sinulla on muistissasi Heikki Kiviseen liittyviä erikoisia tarinoita – hauskoja tai vakavampia, osallistu kilpailuun ja lähetä juttusi osoitteella jukka.o.mattila@gmail.com. Kerro, milloin ja mihin yhteyteen tarinasi liittyy ja keitä henkilöitä se koskee (etunimi sukunimi).

Tulokset julkistetaan glögitilaisuudessa 24.11.2024.

Palkintoina yksi tai useampia kirjoja ”Heikki Jose Kivinen – Legenda jo eläessään”.

Heikki "Jose" Kivinen

Länsi-Suomi
sunnuntaina
21. joulukuuta 2014

Monien raumalaisten tuntema **Heikki "Jose" Kivinen** menehtyi lyhyeen sairauteen 12.12.2014. Hän oli syntynyt Raumalla 26.5.1927.

Kivinen koulutti lukuisat raumalaisnuorten sukupolvet purjehdustaitoihin ja merielämään. Hän liittyi 11-vuotiaana vuonna 1938 meripartiolaislippukunta Myrskypoikiin ja vuonna 1946 Rauman Purjehdusseuraan. Hänet kutsuttiin vuonna 1997 Rauman Purjehdusseuran kunniajäseneksi.

Kivinen työskenteli sodan aikana ja sen jälkeen moninaisissa metallialan tehtävissä Sytytin Oy:ssä, Rauman Nahkatehtaan korjauspajalla ja Ammus Oy:ssä. Koulunkäynti rajoittui sota-ajan poikkeusoloissa keskikoululuokkiin Rauman Yhteislyseossa.

Vuonna 1948 Kivinen pääsi töihin Hollmingin telakalle, jossa hän osallistui peräti 24:n puisen sotakorvauskuunarin valmistukseen oppimestareinaan muun muassa seitsemän vanhan polven merikapteenia Kannakselta.

Kivisestä kehittyi arvostettu, taitava ja omaperäinen suunnittelija ja piirtäjä, jonka asiantuntemukselle oli kysyntää vielä eläkepäivinäkin. Tehtävistä voi mainita Pyhärannassa rakennetun perinteisen pyhämaalaisen

porkarpaatti Santtion, useiden huvipursien rikisuunnittelutalukset ja jopa ensimmäisen suomalaisen purjehdussanakirjan, jonka syntymisessä Kivisellä oli ratkaiseva osuus.

Heikki Kivisellä oli ihmisenä harvinaisen voimakas myötäelämisen kyky. Tilanteen niin vaatiessa hän otti lähimmäistensä huolia omikseen ja kantoi ihmissuhteissa vastuuta pitkälti yli sen, mihin on tavallisesti totuttu.

Jopa viimeisenä elinpäivänään hän vielä otti tehtäväkseen soittaa useille meille ystävilleen, aavistaen ehkä, mitä oli tulossa.

Vainajaa jäivät suremaan puoliso, kaksi tytärtä perheineen, sukulaiset sekä laaja ystäväpiiri.

Jukka O. Mattila

Rakas mieheni, isämme ja vaarimme

Heikki Johannes KIVINEN

s. 26. 05. 1927
k. 12. 12. 2014

Ikävöiden

**Mirjam
Mari, Jyrki, Paavo ja Helka
Kaisa, Petri, Eero ja Eeva-Leena**

Sammui loiste silmien valon,
taukosi sydän ihmisen jalon,
herposi käsi auttava, antava,
rakkaus kaikkien kuormia kantava.

Hautaan siunaus Monnan kappelissa la 3.1. 2015 klo 12.00.
Muistotilaisuus Nuortentalolla. Tervetuloa!
Ilmoittautuminen 30.12.14 mennessä puh. 02-8223 824
tai rauman.hautustoimisto@pdl.fi

Olli-Pekka Lassila

Heikki Johannes Kivinen * 26.5.1927 + 12.12.2014

Siunauspuhe Monnan kappelissa 3.1.2015 klo 12.00

Englanninkielisessä maailmassa paljon käytetty raamatunkäännös ”New Revised Standard version” alkaa, suomeksi käännettynä, näin:

Alussa Jumala loi taivaan ja maan.

Maa oli autio ja tyhjä,

pimeys oli syvyyden yllä, ja

Jumalan tuuli pyyhkäisi yli veden pinnan.

Heprean ”ruu’ah” merkitsee, paitsi *henki*, myös *tuuli*.

Olemme saattamassa Heikkiä ja Josea, jolle meri oli rakas, koko hänen pitkän elämänsä ajan. Me tarvitsemme nyt lämmintä tuulen henkäystä ja Taivaallisen Isämme armollista kosketusta. Jumalan tulessa on ystävyyden ja kiitollisuuden ja lohdutuksen sanoma. Kristillinen seurakunta uskoo, että kuolema ei ole päätepiste. Se on siirtymistä ajan horisontista rajan taakse uuteen todellisuuteen. Sanalla horisontti on kaunis suomenkielinen vastine: taivaanranta.

Olemme nyt taivaan rannalla, pysähtymässä, hiljentymässä ja rukoilemassa. Kuoleman tullessa lähelle joudumme navigoimaan tilanteessa, jossa elämän näyttöruutu tuntuu pimenevän ja tyhjenevän. Tärkeä henkilö ruudulta puuttuu. Apostoli Paavali pohdiskelee Roomalaiskirjessä näkymätöntä maailmaa kuoleman jälkeen ja tiivistää asian näin: *Mehän elämme uskon varassa, emme näkemisen.* (Room.5:7). Emme ole yksin, meitä ei ole hylätty.

Anna-Maija Raittilan kynästä on lähtenyt kauniita runoja ja virren säkeitä. Yksi upeimmista on mielestäni tämä:

Armon meri aava,

kehto elämämme,

ilma jota hengitämme.

Ihme olet itse,

armahtava Luoja,

kaiken pelastus ja suoja. (Virsi 194:4)

Armahtava Luoja, kaiken pelastus ja suoja. Jumalan tuuli armon mereltä koskettakoon nyt meitä. Aivan erityisesti teitä, Heikin lähiomaisia. Roomalaiskirjeessä meitä kehoitetaan: ”Hoivatkaa toinen toistanne, niin kuin Kristuskin on teidät hoivaansa ottanut.” Room. 15:7

Rauma on merikaupunki. Täällä on meri ja satama. Täällä on ollut purjelaivoja ja on yhä paljon paatteja. On Syväraumanlahdella ja muuallakin. Täältä löytyvät Myrskypoijat, Rauman purjehdusseura ja sen telakka. On ollut kaksi isompaakin telakkaa, joista Hollmingin telakka syntyi 40-luvulla sotakorvauskuunareiden rakentamiseksi. Hollmingista tuli nuorelle Heikki Kiviselle oppipaja moniin taitoihin ja Jose liittyy monin sitein Rauman ja Raumanmeren perinteisiin. Kun hän nyt on lähtenyt, niin paljon on lähtenyt. Paljon teiltä, hänen läheisimmiltään: Mirjamilta mies, Marilta ja Kaisalta isä ja lastenlapsilta vaari. Kun Henu soitti minulle Helsinkiin 13. joulukuuta, suruviesti oli minulle yllätys, vaikka Jose olikin jo iäkäs mies, 87-vuotias.

Oli hieno asia, että Jukka O. Mattila ehti tallentaa Kivisen Heikin elämänvaiheita – sekä maissa että merellä - kirjaan, ennen kuin tämä oli myöhäistä. Syyskuussa Leena ja minä juttelimme Josen kanssa tunnin verran Kontion kahvilassa. Ajatuksissa on nyt kiitosmieltä siitä, että on tullut tuntemaan tuollaisen ihmisen. Muita ystäviä ja Myrskypoikien senioreita on lähtenyt jo aikaisemmin isolle merelle, mm. Josen ystävät Fagerströmin Aake ja Halmisen ”Ööli”.

Millainen mies Jose oli? Te hänen perhepiirissään osatte tähän parhaiten vastasta, ehkä myös te, jotka olette eläneet Josen kanssa täällä Raumalla vuosikymmenien ajan. Millaisena itse muistan ja hahmotan Josen? Tuntemukseni ja näkökulmani on aika rajoittunut. Jose ei ollut kovin kookas mies, mutta hänessä oli mielestäni synnynnäistä johtajaa, pelotonta tiennäyttäjää ja auktoriteettia. Toki Jose osasi olla myös ykspäinen väittelijä, joka ei helposti kääntänyt kelkkaansa tai paattiansa toisten oikkujen mukaan. Mari kyllä kertoi, että vanhemmiten isä muuttui pehmeämmäksi.

Josessa oli mielestäni eräänlaista ”Havukka-ahon ajattelijaa” (tarkoitin sitä Veikko Huovisen hauskaa korpifilosofia) korvesta meriympäristöön siirrettynä. Ei silti, kyllä Josella oli ideoita metsäänkin. Talvisin 50-luvulla Myrskypoijat osallistuivat ahkerasti partiotaitokilpailuihin, joissa vaellettiin suksilla kymmeniä kilometrejä ja yövyttiin laavulla, joskus parinkymmenen asteen pakkasessa. Josen mielestä Myrskypoikien – siis purjehtijoiden - tuli olla kisoissa fiksuja ja näyttää maapartiohommistakin mallia helsinkiläisille ja muille. Ei siis mukaan makuupusseja, ne painavat tarpeettoman paljon. Josella oli oma idea. Korvataan pehmeät untuvapussit silloisilla paperisilla pukupusseilla. Aika kiva keksintö – sikses. Mutta ei ihan täydellinen. Pussit rapisivat kamalasti kun niissä kääntyi laavulla. Koskaan minulla ei ole vetänyt jalasta niin suonta kuin paperipussissa pakkasella. Mutta oli paperista hyötyäkin: aamulla pussit voitiin polttaa ja silloin ne lämmittivät. Josella oli paljon ideoita, ja monet todella hyviä ja hyödyllisiä. Kaiken kaikkiaan Heikki Kivinen oli mielestäni aika uniikki, ainutlaatuinen ja kekseliäs raumalainen.

Jose puuhasi ansiokkaasti ja antaumuksella monenlaista: työssään Hollmingilla, partiojohtajana ja kipparina Myrskypojissa tai toimissaan Rauman purjehdusseurassa, ja varmaan monissa muissakin yhteyksissä. Hänen lapsuutensa oli ulkoisesti niukkaa. Sota-aika keskeytti koulunkäyntiä ja jo varsin nuorena poika ansaitsi leipänsä ensin nahkatehtaassa ja sitten Lönströmin metalli-firmoissa, kunnes vuona 1948 siirtyi Hollmingille kuunareiden rikaushommiin. Hollmingin telakalla Josesta tuli korjauspajan työnjohtaja ja hän palveli yhtiössä kaiken kaikkiaan 38 vuotta, vuoteen 1986 asti, jolloin jäi eläkkeelle. Entä ne Josen vetämät monet kurssit ja koulutustilaisuudet meripartiotoiminnassa tai hänen hauskat, usein improvisoidut ohjelma numerot Partiotalon juhlissa.

”Jose” Heikki Kivinen ei ollut insinööri, noin virallisesti, mutta minulle hän oli nimenomaan insinööri. Uupumaton ja idearikas teknisten ratkaisujen etsijä ja kehittäjä. Mattilan Jukan kirja kertoo, että Jose suunnitteli jo 70-luvulla tuulienergian hyödyntämistä Hollmingin telakan alueella. Jose edusti niitä, yhä harvemmaksi käyviä raumalaisia, joille vanhat merimiestaidot köönsien ja vaijerien käsittelyssä tai purjealusten rikien suunnittelussa ovat tuttua puuhaa. Hän jaksoi viime aikoihin asti, tiettyä hartautta äänessään, muistella seilauksia menneen ajan puupaateilla, *Eufrosynellä*, *Solmulla*, *Mustalla koiralla* tai upealla A-veneellä *Aliothilla*. Rauma saa olla ylpeä pojastaan ”Josesta”.

Minne he menevät?

Olemme nyt saattamassa Heikki Johannes Kivistä viimeisellä matkalla.

Minne kuolleet menevät? Mihin? Konkreettisen täydellistä vastausta ei vielä tiedä kukaan. Kuoleman mysteeriä saa kuitenkin yrittää sanoittaa omaehtoisestikin. Venäläinen runoilija (*Leonid Haustov*) pohdiskeli ystävänsä kuolemaa ja kirjoitti sitten: ”Vasta nyt tajuan, minne kuolleet menevät. He menevät meihin, he jäävät meihin.” Tämäkin on totta, ilmeisesti myös meidän kohdallamme. Jotain teidän Heikistänne, aviomiehestä, isästä ja vaarista jää teihin, lähiomaisiin. Ja jotain Josesta jää myös hänen ystäviinsä.

Täällä kappelissa olemme ajan ja iäisyyden rajalla. Siteerasin jo aikaisemmin virttä 194: ”Armon meri aava, kehto elämämme... (virsi 194:4). Tauno Koskela puhuu samasta asiasta ja osoittaa sanansa suoraan raumalaisille:

Muist raumlaine, snuu isäs ja äitis o meri.

Snuu veljes sen duska ja vaeva.

Snuu suanisas kiärtä ai sualane veri.

Snuu daevas o meri ja laeva.

Koska Heikki Johannes Kivinen liittyy minun maailmassani ja menneisyydessäni mereen ja seilaukseen koetin löytää Raamatusta tekstin, joka koskettaisi Josen maailmaa. Sellaisena kuin minä sen ymmärrän. Ei ollut ihan helppoa, koska

Raamattu on syntynyt Palestiinan paimentolaisten parissa. Lampaat oli siellä tutumpia kuin paatit, ja meri oli siellä outo ja pelottava elementti. Löysin kuitenkin Raamatustani kohdan, josta purjehtijakin voi löytää itsensä. Tavallaan Jose ja raumalainen purjehdusmenneisyyteni auttoivat minua tässä, ihan teologisestikin ymmärtämään aluksi aika käsittämätöntä raamatuntekstiä.

Teksti on UT:n kirjeestä heprealaisille, 6. luvun lopusta. Itse asiassa ei tiedetä kuka on Heprealaiskirjeen kirjoittanut. Ilmeisesti tuo kirjoittaja oli jonkin verran myös purjehtija. Nykyiset suomalaiset raamatunkääntäjät ja selittäjät eivät oikein näytä tajuavan tilannetta ja kuvaa mihin teksti viittaa.

*Se toivo on elämämme ankkuri, luja ja varma.
Se ulottuu väliverhon tuolle puolen.
Sinne Jeesus meidän edelläkävijänämme meni,
kun hän oli tullut ylipapiksi..*

Hepr. 6:19-20

Tässä puhutaan Jeesuksesta auttajana tilanteessa, joka purjehtijoille saattaa joskus tulla eteen. Minulla on tullut. Mitä tarkoittaa, että Jeesus meni edelläkävijänämme väliverhon taakse? Aikaisempi suomalainen Raamattu puhui tässä Jeesuksesta ”edelläjuoksijana”. Mihin oli siis kiire? Tuo ”edelläkävijä”, ”forerunner” (*prodromos*) tarkoittaa itse asiassa pientä venettä (jollaa) jolla ankkuri viedään rantaan tai sellaiseen paikkaan jossa se pitää. Toisin sanoen Heprealaiskirjeen kirjoittaja tahtoo sanoa: Jeesus (mikä nimi *Jeshua* tarkoittaa ”Pelastajaa”) on itse vienyt elämämme ankkurin ajallisuuden rajan toiselle puolelle niin että se pitää. Joskus ankkuri on saatava kauemmaksi, jotta se pitäisi. Jeesus vei sen riittävän kauaksi. Niin kauas, että me olemme kiinni taivaan rannassa niin elämässä kuin kuolemassakin. Jeesus itse on kristityn toivo ja ankkuri.

On aika erikoista mutta totta, että ankkuri on kristittyjen ja kirkon merkinä vanhempi kuin risti. Roomassa alkuvuosisatojen kristittyjen haudoilta katakombeissa löytyy ankkurin kuvia satoja vuosia ennen kuin risti vakiintui kirkon merkiksi.

Omissa veneissäni on karttapöydän vieressä ollut jo yli 40 vuotta pieni, vanha teksti. Se on bretagnelaisen kalastajan rukous Ranskasta:

*Varjele minua Jumala ja, kuule rukoukseni.
Sillä sinun meresi on niin suuri
ja minun purteni on niin pieni,*

”Purjeisiini tuulta anna, mua kannan, meren yli mailleni...” (Virsi 307)